

УДК 378.14

DOI 10.31494/2412-9208-2018-1-3-223-233

Comparative and pedagogical analysis of the professional training of bachelor of humanitarian sciences in American AND Ukrainian universities

Порівняльно-педагогічний аналіз професійної підготовки бакалаврів гуманітарних наук у галузі журналістики в університетах США та України

Khrystyna Martsikhiv,
postgraduate student

Христина Марціхів,
аспірант

<https://orcid.org/0000-0003-4637-6604>

khrystyna.r.martsikhiv@lpnu.ua

Lviv Polytechnic National University

*Національний університет
"Львівська політехніка"*

✉ 55 Stephan Bandera Street,
Lviv

✉ вул. Степана Бандери 55,
м. Львів

Original manuscript received September 07, 2018

Revised manuscript accepted November 22, 2018

ABSTRACT

The article presents a comparative analysis of journalists' professional training at US and Ukrainian universities. The structure and the main components of a comprehensive model of professional training of future media professionals are substantiated theoretically. Features of journalists' training in both countries are considered. The normative and legal framework for journalists training in the USA and Ukraine are described. Admission requirements for obtaining a Bachelor's degree in journalism are set out. The content component of curricula for journalists in higher education institutions of Ukraine and the USA is analyzed. The principles of professional training of future media professionals are determined. On the basis of scientific sources analysis, it is established what knowledge and skills will be acquired by students-journalists, having obtained a Bachelor's degree. The peculiarities of educational standards in the USA and Ukraine are considered. The peculiarity of the competent approach in journalist training in both countries is revealed. The basic competences of a future specialist in the field of journalism, who will work in a converged society, are established. The diversification of Bachelor's educational and professional programs at the universities of the USA is presented and it is proposed to implement these programs in the higher education system of Ukraine. Based on the results of the study, common and distinctive features were found in the professional training of journalists at US and Ukrainian universities.

Key words: *USA, Ukraine, university, competence, professional training, Bachelor, journalism*

Постановка проблеми. Глобалізація економіки, модернізація виробництва, розвиток інформаційних та комунікаційних технологій, стрімкі та динамічні зміни на ринку праці пов'язані з інтеграцією України в загальноєвропейський та світовий простір і зумовлюють потребу у

висококваліфікованих фахівців у галузі журналістики. На сучасному етапі розвитку суспільства журналістика вважається однією з важливих галузей освіти. Основною місією журналіста є служіння суспільству через демонстрування етичних, моральних та суспільних цінностей; правдиве інформування новин; захист національних інтересів, традицій та культури тощо. Зазначимо, що зарубіжний досвід, зокрема США, є цікавим для вітчизняних закладів України, оскільки впродовж останніх років у США відбуваються значні зміни в системі освіти, які можуть бути використані в Україні. Саме тому порівняльно-педагогічний аналіз професійної підготовки журналістів в Україні та США є актуальним в освітньому просторі.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Зазначимо, що особливості професійної підготовки журналістів в університетах України є предметом дослідження вітчизняних авторів: В. Здоровеги, І. Михайлина, В. Різуна. Розвиток творчого потенціалу, формування іншомовної комунікативної компетентності та професійного мислення майбутніх журналістів у процесі фахової підготовки розглядаються в працях М. Дяченко, А. Лісневської, Л. Нагорнюк тощо. Проблематика професійної підготовки журналістів в університетах США присвятили свої роботи К. Безелгет, О. Гресько, К. Тайнер. Принципи та засади, на яких базується навчання студентів-журналістів у США досліджував Р. Беланов, методологію навчання в закладах вищої освіти України проаналізовано в працях М. Нечитайлюк, Л. Пуховської тощо. М. Братко, П. Саух, О. Стойка, Т. Олендр здійснили порівняльно-педагогічний аналіз системи вищої освіти в Україні та США.

Мета статті полягає в здійсненні порівняльного аналізу професійної підготовки журналістів в університетах США та України. Для досягнення мети були поставлені такі **завдання**: дослідити особливості професійної підготовки журналістів у закладах вищої освіти України та США; здійснити аналіз нормативно-правових документів системи вищої освіти в обох країнах; з'ясувати структуру змісту освітньо-професійних програм із журналістики у вітчизняних закладах та США; виокремити спільні та відмінні риси в навчанні журналістів у США та Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здійснюючи порівняльний аналіз системи вищої освіти в Україні та США, можемо стверджувати, що професійна підготовка журналістів в університетах США базується на засадах соціальної справедливості, чесності та моральності; дотриманні законодавства, кодексу етики тощо (College of Professional Studies and Fine Arts). В Україні професійну підготовку майбутніх фахівців із журналістики здійснюють відповідно до Національної доктрини розвитку освіти та нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки (Концепція розвитку освіти України, 2015-2025).

Згідно зі статтею 5 Закону України "Про вищу освіту" № 2145-VIII від 05.09.2017 професійна підготовка журналістів здійснюється за відповідними рівнями вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) –

молодший бакалавр, перший рівень (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий або освітньо-творчий) та ступенями вищої освіти: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук, які відповідають кваліфікаційним рівням Національної рамки кваліфікацій (НРК) (Закон про вищу освіту).

Зазначимо, що у 2011 р. американська організація Люміна (англ. – Lumina Foundation) запропонувала для системи вищої освіти США Характеристику рівнів кваліфікації (англ. – The Degree Qualification Profile). У цьому документі подаються дані щодо рівнів освіти: молодший спеціаліст (випускник дворічного коледжу), бакалавр (120-160 кредитів ECTS), магістр (30-50 кредитів ECTS), доктор філософії (60-80 кредитів ECTS); чіткий опис навичок та компетентностей, які майбутні журналісти отримують під час навчання, здобуваючи певний кваліфікаційний рівень; результати навчання студентів відповідно до п'яти взаємопов'язаних категорій: професійні знання (англ. – specialized knowledge); широке та всеохоплююче знання (англ. – broad and integrative knowledge); інтелектуальні вміння та навички (англ. – intellectual skills); прикладне та групове навчання (англ. – applied and collaborative learning); громадське та глобальне навчання (англ. – civic and global learning) (Lumina Degree Qualifications Profile, 2011: 15-17).

Оскільки США є класичним прикладом децентралізованої освітньої системи, можна стверджувати, що державний стандарт для професійної підготовки студентів-журналістів рівня “Бакалавр” відсутній. Кожен із штатів має свої власні нормативно-правові акти, які регулюють діяльність освітньої сфери; визначають термін та зміст освіти, умови зарахування до навчального закладу освіти та вимоги щодо здобуття освітнього рівня (United States Department of Education).

Натомість в Україні згідно з галузевим стандартом вищої освіти для спеціальності “Журналістика” фахівець із медіа повинен виконувати складні завдання, вирішувати проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає проведення інноваційних досліджень у професійній діяльності, а також володіти основними методами, засобами, технологіями, які використовуються в журналістиці. Основні обов'язки журналіста полягають: в оперативному редагуванні текстів відповідно до мовних норм; наповненні рубрики матеріалом згідно із встановленими нормами права й етики; здійсненні постійного моніторингу Інтернет-видань, друкованих ЗМІ і телебачення; проведенні перевірки достовірності отриманої інформації відповідно до законодавства про ЗМІ; просуванні медіа продукту в соціальних мережах; узгодженні роботи системних аналітиків, програмістів та інших фахівців тощо (Проект стандартів вищої освіти).

Аналізуючи систему вищої освіти США, можемо зробити висновок, що для здобуття освітнього рівня бакалавра із спеціальності “Журналістика” майбутньому студентові необхідно мати диплом, який засвідчує завершення середньої школи (англ. – High School Diploma). Окрім цього документа, основними критеріями відбору студентів на

навчання є: результати стандартизованих тестів для американських коледжів (ACT – American College Test) та Тест академічних здібностей (SAT – Scholastic Assessment Test); сертифікати, що підтверджують участь у позааудиторній роботі; наявність документа про середній бал із попереднього закладу (Grade Average Point); соціальне походження і забезпеченість; результати написання вступного есе;

наявність рекомендаційного листа від учителів середньої школи тощо (Postsecondary education in the USA, 2013:17-32).

У різних штатах вимоги для вступу до ЗВО США можуть значно відрізнятись. Так, наприклад, Університет Каліфорнії (англ. – University of California) встановив набір курсів, які майбутні студенти-журналісти повинні пройти, для того щоб бути допущеними до вступних випробувань університету. Ці курси розподілені за а-г категоріями: а – це 2-річний курс з історії; b – 4 річний курс з англійської мови; с – 3-річний курс з алгебри та геометрії; d – 2 річне лабораторне навчання; e – 2-річне вивчення другої іноземної мови; f – річне вивчення візуальних мистецтв; g – річне вивчення дисциплін за вибором. Середній бал за кожен курс повинен бути не менше ніж 3,4, в іншому випадку документи студента не будуть розглядатися (University of California).

Для зарахування в університет у штаті Флорида на програму бакалавра коледж вимагає, щоб абітурієнти пройшли в середній школі 16 кредитів з таких дисциплін: 4 кредити з англійської (курси, які включають ґрунтовне вивчення граматики, правила написання твору, літератури тощо); 2 кредити із соціальних наук (історія штату, географія); 3 кредити з математики (алгебра першого та другого рівнів, геометрія); 2 кредити із природничих наук (біологія, хімія, фізика); елективні дисципліни (психологія, соціологія, іноземні мови). Середній бал цих дисциплін за шкалою 4 повинен бути не менше 2, що є необхідним для освітніх програми із журналістики. При складанні іспиту ACT чи SAT не потрібно виконувати секцію, яка пов'язана з письмом, беруться до уваги лише результати завдань з читання та математики (University of Florida).

Натомість, в Україні прийом на навчання за спеціальностями проводиться відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №266. Зарахування абітурієнтів за спеціальністю “Журналістика” здійснюється відповідно до результатів Зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Окрім результатів тесту, кожен заклад вищої освіти самостійно формує конкурсні завдання для абітурієнтів. Іноземці та особи, яким надано статус біженця, і які перебувають в Україні на законних підставах, мають право на здобуття вищої освіти нарівні з громадянами (Умови прийому на навчання до закладів вищої освіти України, 2015)

Досліджуючи систему вищої освіти США, можемо зробити висновок, що для здобуття освітнього рівня “Бакалавр” за освітньо-професійною програмою “Журналістика” триває чотири роки. Упродовж навчання студентам необхідно засвоїти освітню програму, яка налічує приблизно від

15 до 20 предметів, з них 60% – вивчення обов’язкових дисциплін, 20% – вибіркові дисципліни; решта часу розподіляється між факультативними курсами. Перший та другий рік навчання базується на вивченні дисциплін з номером 100-200: історія журналістики; фундаментальні проблеми журналістики; принципи журналістики; закони журналістики тощо. Зазначимо, що вивчення деяких дисциплін є вимогою для дисциплін, які вивчають упродовж третього та четвертого років навчання. Курси вищого рівня навчання передбачають вивчення дисциплін з номером 300-400 і спрямовані на вдосконалення професійної діяльності майбутнього фахівця в галузі журналістики (University of Texas, 2014).

У закладах вищої освіти України студенти, які навчаються за освітньо-професійною програмою “Журналістика”, для отримання кваліфікаційного рівня “Бакалавр” повинні пройти виробничу практику або практику за темою кваліфікаційної роботи, а також навчальну практику; скласти кваліфікаційний екзамен та захистити бакалаврську кваліфікаційну роботу (Проект стандартів вищої освіти в Україні, 2016).

Наприклад, в освітньо-професійній бакалаврській програмі із журналістики в Національному університеті “Львівська політехніка” дисципліни розподілені на обов’язкові та вибіркові. Загальний обсяг освітньо-професійної програми – 240 кредитів ЄКТС, із них дисципліни соціально-гуманітарного блоку – 18 кредитів, дисципліни фундаментального, природничо-наукового та загальноекономічного блоку – 27,5 кредитів, дисципліни професійної та практичної підготовки – 120,5 кредитів (Каталог освітніх послуг, 2016).

Вивчаючи стан освітніх стандартів у США, можемо зазначити, що в 1991 році Конгрес заснував тимчасовий державний орган – Національну раду зі стандартів освіти та тестування (англ. – National Council on Education Standards and Testing), маючи на меті домогтися високих досягнень, а не лише мінімальної компетенції; полегшити оцінювання результатів навчання студентів згідно з освітньо-професійними програмами; чітко встановлення кредитної системи (Бургін, 1997: 160-165).

Відповідно до закону України “Про вищу освіту” для опису кваліфікаційних рівнів у Національній рамці кваліфікацій використовують такі види базових компетентностей: знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність. Цей набір компетентностей є проміжним між п’ятьма базовими компетентностями для Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (знання та розуміння; застосування знань та розуміння; формування суджень; комунікація; здатність до подальшого навчання, розвитку) та трьох – для Європейської рамки кваліфікацій навчання упродовж життя (знання; уміння; автономність і відповідальність) (Захарченко, 2014:48).

У системі вищої освіти США існують різні типи освітньо-професійних програм у межах освітнього рівня “бакалавр” за спеціальністю “Журналістика”: програми основної спеціалізації (англ. – major program), програма основної спеціалізації комбінованого типу (англ.

– combined major program), подвійної спеціалізації (англ. – double major program), основної/додаткової спеціалізації (англ. – major/minor program), з відзнакою (англ. – honors program).

Наприклад, програма основної спеціалізації в Коледжі комунікації (англ. – College of Communication) при Бостонському університеті (англ. – Boston University) поділяється на чотири рівні: перший рівень (4 кредити) – це вивчення дисципліни “Людина-оповідач” (англ. – Human-storyteller) та проходження практики, яка є основою для майбутньої роботи у сфері комунікації. Другий рівень (24 кредити) охоплює чотири важливі аспекти журналістики: письмо (англ. – writing), репортаж (англ. – reporting), оцінка історії (англ. – historical assessment), оптична різкість (англ. – visual acuity). Третій рівень (від 4-8 кредитів) – це професійний рівень діяльності майбутнього фахівця із журналістики, який включає вивчення дисциплін за спеціалізацією, виконання проекту або проходження практики в редакції новин. Четвертий рівень (16 кредитів) включає аспекти написання документального нарису, візуальної журналістики; інформаційні та дослідницькі методи журналістики (College of Communication, Boston University).

Медільська школа журналістики, медіа, інтегрованих маркетингових комунікацій при Північно-західному університеті (англ. – Medill school of Journalism, Media, Integrated Marketing Communications) пропонує програму подвійної спеціалізації, згідно з якою студенти можуть навчатися одночасно за спеціалізаціями журналістика та політичні науки; журналістика та міжнародні відносини; журналістика та соціальні науки; журналістика та етнографія; журналістика та іноземні мови. Поєднання двох спеціалізацій допомагає студентам розширити їхній кругозір та краще зрозуміти світову систему правління (Medill school of Journalism, Media, Integrated Marketing Communications).

Програма основної/додаткової спеціалізації передбачає спеціалізацію у двох галузях, включаючи вивчення елективних дисциплін. Пререквізитами цієї програми є проходження курсу “ЗМІ та суспільство” (англ. – News Media and Society) або “Написання новин” (англ. – News writing) з результатами не менше ніж “задовільно”.

З основної спеціалізації студентам-журналістам необхідно пройти курси, які тривають 9 годин: “Вступ до візуальної журналістики” (англ. – Introduction to Visual Journalism), “Літературне видавництво” (англ. – Copy Editing), “Репортаж про державну діяльність” (англ. – Public Affairs Reporting), “Закон журналістики, етика” (англ. – Journalism Law, Ethics), а також практику та семінари. Зазначимо, що студенти мають можливість обрати на вибір один з вищеперелічених курсів. З додаткової спеціалізації студенти повинні пройти такі ж курси, як із основної, окрім семінару та курсу “Репортаж про державну діяльність”. Тривалість цих курсів – 6 годин (Richmond School of Arts & Sciences).

Вступ на програму з відзнакою потребує високих академічних результатів навчання: середній із спеціалізації “Журналістики” повинен бути не менше ніж 3,5 та з інших предметів накопичувальний середній

бал (англ. – Cumulative Grade Point Average) – 3,33. Також головною умовою цієї програми є виконання проектною роботи (англ. – capstone project) та проходження курсу “Ерудиція у комунікації та ЗМІ” (англ. – Reading in Communication & Mass Communication). Загальна кількість кредитів за проект та курс повинна бути не більше ніж 48 кредитів (University of Iowa, School of Journalism and Mass Communication).

Відзначимо, що в Україні такі освітньо-професійні програми відсутні. Зміст освітньо-професійних програм, навчальних планів та дисциплін в Україні розробляє заклад вищої освіти згідно з вимог Міністерства освіти і науки, а також враховуючи спеціальності та спеціалізації, затверджені постановами Кабінету Міністрів України (Захарченко, 2104).

Дослідження освітньо-професійної бакалаврської програми “Журналістика” ЛНУ імені Івана Франка дало змогу визначити, що студенти впродовж кожного року навчання вивчають такі базові дисципліни: перший рік навчання: соціальні комунікації та комунікаційні технології, теорія та історія української літератури, вступ до журналістики, українська мова у ЗМІ; другий рік навчання: основи наукових досліджень, теорія та історія української літератури, українська мова у ЗМІ, теорія і методика журналістської творчості, історія української журналістики; третій рік навчання: практична стилістика української мови, теорія і методика журналістської творчості, вибіркові дисципліни (вступ до інтернет-журналістики, медіа критика, соціальна психологія масової комунікації, соціологія масової комунікації); четвертий рік навчання: історія зарубіжної журналістики, історія світової літератури та публіцистики, вибіркові дисципліни (деонтологія журналістики, історія світової культури, психологія політичної реклами, менеджмент у видавничій справі, гумор і сатира у журналістиці, тенденції розвитку світу в сучасній публіцистиці, історія соціально-комунікаційних технологій, історія видавничої справи та редагування) (Львівський національний університет, журналістика). Упродовж навчання студенти-журналісти ЗВО України мають можливість: вивчати іноземні та слов'янські мови, що сприяє розвитку міжкультурної комунікації; відвідувати творчі зустрічі з працівниками ЗМІ, письменниками, громадськими діячами; брати участь у творчих гуртках, конкурсах; працювати над науково-дослідною роботою, використовуючи теоретичні знання та практичні навички тощо (Каталог освітніх послуг Львівської політехніки, 2016).

Аналіз освітньо-професійних програм ЗВО США, згідно з якими студенти здобувають освітній рівень “бакалавр гуманітарних наук”, свідчить, що їх компонентами є цикл соціально-гуманітарних дисциплін, цикл дисциплін професійного спрямування, навчальні дисципліни за вибором, а також практична підготовка. Соціально-гуманітарна підготовка сучасного фахівця в галузі журналістики є важливою з перспективи фахової діяльності, а тому студенти, які навчаються за цією спеціальністю, освоюють основи таких галузей знань, як література, політологія, економіка, історія, філософія тощо.

Цикл дисциплін професійного спрямування передбачає формування фахової компетентності за допомогою освоєння таких навчальних дисциплін: громадське спілкування, практика письма, практика висвітлення новин, стратегія та методика переконання, риторика та політична культура, міжкультурна комунікація тощо.

Результати порівняльного аналізу професійної підготовки бакалаврів гуманітарних наук у галузі журналістики в університетах США та України представлені у порівняльній таблиці і потребують подальшого дослідження. (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Порівняльна таблиця особливостей професійної підготовки бакалаврів гуманітарних наук у галузі журналістики в університетах США та України

Рівень	Критерії	США	Україна
Організаційний	Тривалість навчання	3-4 роки	3-4 роки
	Типи освітніх програм	Бакалавр гуманітарних наук, бакалавр технічних наук	Бакалавр гуманітарних наук
	Вступні вимоги	Відкрите, конкурсне зарахування, можливі пререквізити	Відкрите, конкурсне зарахування (результати ЗНО), пререквізити відсутні
	Форми навчання	Денна, дистанційна, змішана	Денна, заочна, дистанційна
Змістовий	Навчальні плани	Наявність дисциплін соціально-гуманітарного циклу та професійного спрямування; спектр елективних дисциплін (за вибором студента або запропоновані ЗВО)	Наявність циклу дисциплін загальної та професійної підготовки; елективні дисципліни
	Практика	Можливість проходження практики у різних організаціях ЗМІ (новинні організації, видавництво)	Практична підготовка представлена навчальною та виробничою практикою або практикою за темою кваліфікаційної роботи
	Самостійна робота студентів	Науково-дослідна робота є ключовим компонентом навчального процесу. Теми охоплюють сучасні аспекти та проблеми медіа і є актуальними для журналістики. Студенти можуть здійснювати індивідуальні та групові проекти, застосовуючи практичні навички.	Упродовж навчання студенти виконують науково-дослідну роботу переважно в індивідуальній формі. Кваліфікаційна робота спрямована на теоретичне опрацювання та аналіз проблем медіа галузі.

Висновки. Отже, на основі порівняльного дослідження можемо стверджувати, що спільним для закладів США та України в підготовці журналістів є можливість обирати дисципліни для вивчення, але процедура вибору предметів за бажанням студента у вітчизняних університетах має не надто високий рівень і не набула значної популярності. Під час дослідження вищої освіти в США було визначено такі особливості: автономність вищих навчальних закладів, що зумовлює відсутність єдиних критеріїв для відбору студентів; індивідуальна система проекту рамок кваліфікацій; система самооцінювання та саморегуляції університетами якості освітнього процесу. У порівнянні з США система професійної підготовки медіа фахівців в Україні побудована на засадах компетентнісного підходу: роботодавці задоволені рівнем теоретичних знань студентів ЗВО, проте відзначають відсутність практичного досвіду. Також зазначимо значний вплив новітніх технологій, глобалізаційних та інтеграційних процесів, які зумовлюють реформування вищої освіти в Україні та переорієнтування системи підготовки журналістських кадрів.

Література

1. Бургін М. С. Стандарти у системі освіти США: стан проблеми / М. С. Бургін, Г. В. Степенко. – К.: Проблеми освіти, 1997. – С. 160-165.
2. Закон про вищу освіту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Захарченко В.М. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. – Київ, 2014. – 120 с.
4. Каталог освітніх послуг Львівської політехніки.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.lp.edu.ua/napryamy/6030301-zhurnalistyka>
5. Концепція розвитку освіти України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
6. Львівський національний університет імені Івана Франка, журналістика, ОПП. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jourm.lnu.edu.ua/academics/bachelor/opp-bakalavr>
7. Проекти стандартів вищої освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>
8. Умови прийому на навчання до вищої освіти.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/9990/
9. Boston University. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bu.edu/academics/com/programs/journalism/bs/>
10. College of Professional Studies and Fine Arts. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arweb.sdsu.edu/es/catalog/201213/parts/Journalism%20and%20Media%20Studies.pdf>.
11. Degree Qualification Profile. – Lumina Foundation. – 2011. – 52 p.
12. Medill school of Journalism, Media, Integrated Marketing Communications. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.medill.northwestern.edu/journalism/undergraduate-journalism/exclusive-opportunities/double-major-opportunities.html>
13. Packard Foundation. Postsecondary education in the United States. – Princeton-Brookings. – 2013. – №23(1). – 214 p.
14. Richmond School of Arts& Sciences. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journalism.richmond.edu/major-minor/index.html>

15. United States Department of Education. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ed.gov/>
16. University of California. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://admission.universityofcalifornia.edu/freshman/requirements/index.html>
17. University of Florida. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.floridacollege.edu/admissions/application-process/admissions-requirements/>
18. University of Iowa, School of Journalism and Mass Communication. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://clas.uiowa.edu/sjmc/undergraduate-programs/majors/journalism-honors-program>
19. University of Texas at Austin, School of Journalism, Moody College of Communication. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journalism.utexas.edu/undergraduate/curriculum-2014-2018>

References

1. Burgin M. S. (1997). Standarty u systemi osvity SShA: stan problem / M. S. Burgin, G. V. Stepenko. – K.: Problemy osvity, 60-65.
2. Zakon pro vyshchu osvitu. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Zakharchenko V.M. (2014). Rozroblennia osvitnikh prohram. Metodychni rekomendatsii. – Kyiv, 48-60
4. Katalog osvitnikh posluh Lvivskoi politekhniki. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://edu.lp.edu.ua/napryamy/6030301-zhurnalistyka>
5. Kontsepsiia rozvytku osvity Ukrainy. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
6. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka, zhurnalistyka, OPP. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://journ.lnu.edu.ua/academics/bachelor/opp-bakalavr>
7. Proekty standartiv vyshchoi osvity. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standativ-vishoyi-osviti>
8. Umovy pryomu na navchannia do vyshchoi osvity. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/9990/
9. Boston University. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.bu.edu/academics/com/programs/journalism/bs/>
10. College of Professional Studies and Fine Arts. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://arweb.sdsu.edu/es/catalog/201213/parts/Journal>
11. Degree Qualification Profile (2011). Lumina Foundation, 15-17
12. Medill school of Journalism, Media, Integrated Marketing Communications. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.medill.northwestern.edu/journalism/undergraduate-journalism/exclusive-opportunities/double-major-opportunities.html>
13. Packard Foundation (2013). Postsecondary education in the United States, 23(1), 17-32
14. Richmond School of Arts & Sciences. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://journalism.richmond.edu/major-minor/index.html>
15. United States Department of Education. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ed.gov/>
16. University of California. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://admission.universityofcalifornia.edu/freshman/requirements/index.html>
17. University of Florida. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.floridacollege.edu/admissions/application-process/admissions-requirements/>

requirements/

18. University of Iowa, School of Journalism and Mass Communication. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://clas.uiowa.edu/sjmc/undergraduate-programs/majors/journalism-honors-program>

19. University of Texas at Austin, School of Journalism, Moody College of Communication. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://journalism.utexas.edu/undergraduate/curriculum-2014-2018>

АНОТАЦІЯ

У статті подано порівняльний аналіз професійної підготовки журналістів в університетах США та України. Теоретично обґрунтовано структуру й основні компоненти комплексної моделі професійної підготовки майбутніх медіа фахівців. Розглянуто особливості навчання журналістів в обох країнах. Охарактеризовано нормативно-правову базу системи підготовки журналістів у США та Україні. Виокремлено вступні вимоги для здобуття ступеня бакалавра із журналістики. Проаналізовано змістовий компонент навчальних планів для журналістів у закладах вищої освіти України та США. Визначено засади та принципи професійної підготовки майбутніх фахівців із медіа. На основі аналізу наукових джерел встановлено, які знання та навички студенти-журналісти отримують, здобувши ступінь бакалавра. Розглянуто особливості освітніх стандартів в США та Україні. Розкрито особливість компетентнісного підходу в навчанні журналістів в обох країнах. Встановлено основні компетентності майбутнього фахівця в галузі журналістики, котрий буде працювати в умовах конвергентного суспільства. Представлено диверсифікацію бакалаврських освітньо-професійних програм в університетах США та запропоновано імплементувати ці програми в систему вищої освіти України. На основі результатів дослідження виявлено спільні та відмінні риси в професійній підготовці журналістів в університетах США та України.

Ключові слова: *США, Україна, університет, компетентність, професійна підготовка, бакалавр, журналістика*